

Plenum

Torsdag 21.4.2022 kl. 16.02—18.12

2.1. Muntlig fråga om ett löneavtal för vårdpersonalen (Arja Juvonen saf)

Muntligt spörsmål MFT 71/2022 rd

Muntlig frågestund

Talman Matti Vanhanen: Till frågorna. — Ledamot Juvonen.

Debatt

16.03 Arja Juvonen ps: Arvoisa herra puhemies! Suomessa on kova pula hoitohenkilökunnasta, mutta tästä huolimatta hoitajille ei haluta maksaa kilpailukykyisiä palkkoja. Yle raportoi tammikuussa, että Ruotsissa ja Norjassa hoitajan tilille jää kuukaudessa 600—2 000 euroa enemmän.

Koronapandemian aikana yritykset saivat miljoonatuet kierros toisensa jälkeen, ja maaliskuussa hallitus kaksinkertaisti ilmastokehitysavun. Sote-uudistuksen myötä perustettujen hyvinvointialueiden johtohenkilöille tuntuu myös riittävän rahaa. Palkat ovat jopa 17 400 euroa kuussa. [Eduskunnasta: Ohhoh!]

Pääministeri Marin, te ja puolueenne olette ennen monia edellisiä vaaleja luvanneet hoitajille vaikka mitä. Lupauksille käy kuin vappusataselle. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Pääministeri Marin, tällaisten vaalilupauksien sijaan voisitte tehdä asialle jotakin. Panostakaa hoitajien palkkoihin, panostakaa siihen, että saadaan lisää hoitajia, panostakaa potilasturvallisuuteen. Miksi ette tee näin?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.04 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Meillä on tällä hetkellä julkisen sektorin palkkaneuvottelut käynnissä. Tältä osin tilanne on se, että on asetettu sovittelulautakunta, joka tällä hetkellä hakee ratkaisuesitystä, jonka se voi osapuolille esitellä. Itse arvioisin — en tarkkaan tiedä, mutta arvioisin — että todennäköisesti ensi viikolla tällainen esitys saadaan aikaiseksi, ja sitten osapuolet sitä käsittelevät. Pääministerinä tietenkin toivon, että esitys olisi sellainen, että se olisi eri osapuolten hyväksyttävissä niin, että esimerkiksi työtaistelutoimenpiteille ei olisi tarvetta.

Tällaisessa maailmanajassa olisi äärettömän tärkeää, että meillä olisi vakautta yhteiskunnassa, ja vakautta lisää se, että asioista kyetään sopimaan, myös julkisen puolen palkkaratkaisusta. Itse pääministerinä tietenkin tätä kantaa edustan.

Haluan myös kertoa niistä toimista, joita hallitus on tehnyt sote-sektorin eteen. Olemme muun muassa tehneet laajan, mittavan sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen, jota usea hallitus on yrittänyt saada aikaiseksi. [Leena Meren välihuuto] Tällä vaalikaudella se on tehty. Olemme säätäneet hoitajamitoituksen, jonka yhtenä tarkoituksena on se, [Timo Hei-

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

nonen: Te olette vain pahentaneet tilannetta! — Välihuutoja] että työtaakkaa jaettaisiin, hoitohenkilökunta jaksaisi paremmin ja ala olisi vetovoimaisempi ja houkuttelevampi. [Puhemies koputtaa] Ja lisäksi viikon hoitotakuu on mittava satsaus hallitukselta sosiaali- ja terveydenhuoltoon.

Puhemies Matti Vanhanen: Pyydän nyt niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Juvonen.

16.06 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvä ja riittävä palkka tuo vakautta. Koronapandemian aikana hoitajat olivat se ihmisryhmä, joka ei voinut jäädä etätöihin vaan jonka täytyi venyä ja hoitaa potilaat. Hoitajia ei houkuteltu venymään porkkanalla vaan kepillä. Valmiuslaki otettiin käyttöön, ja hoitajat veloitettiin töihin sen sijaan, että heitä olisi kuunneltu ja heidän uupumuksensa olisi otettu vakavasti. Tällöin hallitusta ei potilasturvallisuus kiinnostanut.

SDP on luvannut, että hoitajien työolot ja palkkaus laitetaan sellaiselle tasolle, jolla henkilöstöresurssit turvataan ja ala säilyttää houkuttelevuutensa nuorten silmissä. [Ben Zyskowicz: Ne on näitä vaalipuheita!] Hallituksen asenne hoitajia kohtaan tuntuu kuitenkin pysyneen ennallaan, sillä hoitajien työtaistelun aikana perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén on väläytellyt lakeja, joilla hoitajat pakotettaisiin töihin lakon aikana tai heitä jopa estettäisiin irtisanoutumasta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohoh! — Huhhuh!]

Ministeri Lindén, mitä aiotte tehdä, jos hoitajat toteuttavat joukkoyhtäläisyytensä? Miksi ette ratkaise hoitajien tilannetta lupaustenne mukaisesti ja ratkaise samalla potilasturvallisuutta? [Välihuutoja]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.07 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Otetaan ensiksi tämä potilasturvallisuuslaki. Se oli välttämätöntä, että se valmisteltiin. Valviran ylijohtaja Henriksson kiinnitti erittäin vakavaa huomiota siihen, että pahimmillaan, varsinkin tämän viikon alussa tiistaina, suojelutyön saanti oli niin vähäistä, että se uhkasi välittömästi — jos keskiviikkoamu olisi tullut vielä lakon aikana — potilaiden henkeä ja terveyttä vakavalla tavalla. Me emme kuitenkaan onneksi tarvinneet sitä lakia siinä tilanteessa, koska lakko päättyi, ja nyt olemme uudessa tilanteessa, jossa kaikki huomio on nyt laitettava tänne neuvotteluihin.

Sanonpa ihan suoraan näin, että henkilökohtaisesti minä — hyvätuloisena, lääkäritautaisena — olen valmis mielelläni maksamaan enemmän veroja, jotta meidän julkisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon työntekijät saisivat paremmat palkat. Tässähän ovat nimittäin neuvotteluosapuolina [Petri Hurun välihuuto] kuntatyönantaja KT, joka edustaa veronmaksajia, ja sitten hoitoalan ammattiliitot. [Leena Meri: Ei kunnilla ole rahaa!] Toivon vilpittömästi, että siellä saadaan myönteinen palkkakehitys aikaiseksi. [Jukka Gustafsson: No niin, siinä se tuli! — Timo Heinosen välihuuto]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Östman.

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

16.08 **Peter Östman kd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hoitajien työtaistelutoimet uhkaavat jatkaa joukkoirtisanoutumisilla reaktiona potilasturvallisuuslain valmisteluun. Kriittisiä tehtäviä sairaaloissa ja vanhustenhuollossa voi jäädä hoitamatta. Hoitajat väsyvät yhä pahemmin. Syntyvät vauriot terveydenhuoltoomme eivät korjaudu hetkessä. Hoitovelan purkamiseen tarvittaisiin vähintään 300 miljoonan panostukset vuodessa ja hoitajien palkkaukseen saman verran. Yhtälö on yksinkertainen. Jos palkkaa halutaan hoitajille lisää, jos hoitojonot halutaan purkaa ja jos sote-uudistus halutaan hoitaa kunnialla, on lisättävä hyvinvointialueiden rahoitusta. [Perussuomalaisen ryhmästä: Kyllä!]

På vilket sätt har regeringen tänkt lösa finansieringen till välfärdsområdena?

Kysyn ministeriltä: mikä on ratkaisunne hyvinvointialueiden rahoitukseen?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.09 **Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin tärkeä kysymys. Hyvinvointialueiden rahoituslaissa on varauduttu yhden prosentin reaalikasvuun, yhden prosentin reaalikasvuun. Onko se paljon vai onko se vähän? Sen lisäksi tulee kustannustason muutos, eli jos palkat nousevat, siellä on hyvinvointialueiden indeksi, josta 60 prosenttia painoarvolla määräytyy yleisestä ansiotasokehityksestä, 30 prosenttia kuluttajahintaindeksistä ja 10 prosenttia työnantajien sosiaaliturvamaksusta, eli valtio tulee tätä kautta osallistumaan täysimääräisesti niihin ratkaisuihin, jotka sitten on käytännössä siellä neuvottelupöydissä tehty.

Me tarvitsemme julkiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon lisää rahaa. Minun oma arvio on se, että me olemme Suomessa pelkästään terveydenhuollon osalta jäljessä yhden miljardin verran, [Timo Heinonen: Se on pieni raha tälle hallitukselle!] mutta kuten pääministeri totesi, tämä hallitus on 400 miljoonaa euroa laittanut lisää, paljon enemmän kuin kaksi edellistä hallitusta yhteensä. Me olemme tehneet mittavia uudistuksia, mutta kukaan ei voi laittaa miljardia kerralla. Se on seuraavan neljän viiden vuoden ohjelma, ja se tullaan toteuttamaan. [Leena Meri: Eli seuraavan hallituksen tehtävä, niinkö? — Ben Zyskowitz: Mistähän se 400 on otettu? Oletteko säästäneet jostain muualta?]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Purra.

16.10 **Riikka Purra ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Katsotaanpa nyt ihan rehellisesti teidän talouspolitiikkaanne ja hyvinvointivaltion rahoitusta ja tätä sote-litaniaa, jonka pääministerikin jälleen luetteli vastauksessaan. Sote-uudistuksesta, kuten edustaja Östman kuvasi, puuttuu rahaa täytöntöönpanosta. Tällä hetkellä näyttää siltä, että kaikki hyvinvointialueet eivät kykene siirtämään palveluita siinä määräajassa, jonka te olette säästäneet. Tämä ei tapahdu.

Eikä tässä vielä kaikki. Hoitajamitoitus, hoitotakuun kiristäminen — näihinkään ei ole riittävästi varattu rahaa. [Petri Huru: Seuraava hallitus hoitaa!] Ajatelkaa: te teette lainsäädäntöä, mutta raha ei seuraa sitä. Se tarkoittaa, että teidän päätöksenne ovat pelkkää paperia. Tuo on kulissi. Se on kulissi, että te olette parantaneet näitä palveluita. Raha ei seuraa.

Arvoisa hallitus, kysyn teiltä: oletteko ehkä haukanneet liian suuren palan? Tässä samaan aikaan, kun puhutaan hoitajien palkoista ja näihin edellä mainitseminiinikaan asioihin

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

ei ole rahoitusta, kertokaa: Mitä te vastaatte hoitajille, jotka odottavat lisää palkkaa? Mitä te vastaatte kansalaisille, jotka teidän puheidenne perusteella odottavat parempia palveluita? [Ben Zyskowicz: Vastahan tästä asiasta on säädetty laki!]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.12 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hoitohenkilökriisi on pitkälti koko Euroopan yhteinen haaste, joka johtuu siitä, että meillä suuret ikäluokat ovat tällä hetkellä saavuttamassa 80 vuoden iän, jossa hoidon tarve yleensä voimakkaasti lisääntyy, vaikka he ovat terveempiä kuin kahdeksankymppiset ovat koskaan historiassa aikaisemmin olleet, ja työmarkkinoille tulevat samaan aikaan ikäluokat, jotka ovat vain puoliksi tämän suuruiset. Tämä on kaikissa EU-maissa yhteinen haaste.

Me tarvitsemme aivan kaiken, mitä tässä pitää tehdä. Me tarvitsemme työkuulttuurin muutoksen terveydenhuollossa ja sosiaalipalveluissa. Me tarvitsemme siellä työnjakojen uudistuksen. Me tarvitsemme koulutuksen uudistuksen. Ei riitä, että koulutuspaikkoja lisätään, koska jos koulutukset jäävät kesken eikä sieltä valmistuta, me tarvitsemme ihan uudenlaisen toimintakuulttuurin sinne, ja osana sitä me tarvitsemme myös palkkatason nostoa. [Vilhelm Junnila: Mitä te teette?] Tämä on aivan selvä asia. Parempaa johtamista.

Nämä, joita äsken luettelitte, on rahoitettu: 264 miljoonaa hoitajamitoitukseen, 95 miljoonaa hoitotakuuseen, 30 miljoonaa lastensuojelumitoituksen parantamiseen, 40 miljoonaa asiakasmaksujen alentamiseen. Ne on kaikki rahoitettu. [Perussuomalaisten ryhmästä: Mitä te teette? — Jukka Gustafsson: Kuulostaa hyvältä! Eikö tämä riitä? — Perussuomalaisten ryhmästä: Ei!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Tavio.

16.13 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Katsoin tuolta työvoimatoimiston, nykyisen TE-toimiston sivuilta, että työkkärissä on vapaita hoiva-alan paikkoja lähes 6 000. Hoiva-alan työvoimapulahan on aivan huutava, ja tätä kriisiä on jatkunut jo pitkään. Ihmisten, jotka ovat Suomessa maksaneet veroja ehkä koko elämänsä, eikö heidän nyt tulisi päästä hoitoon ja saada sitä hoivaa, josta he ovat verojaan hyvinvointivaltiolle maksaneet? Ministeri Lindén tässä esitti, että te haluaisitte korjata tämän asian nostamalla verotusta. Perussuomalaiset ovat esittäneet, että me haluaisimme taas leikata esimerkiksi kehitysavusta, johon te laitatte 1 300 miljoonaa euroa joka vuosi. Ja nyt hallituksen ratkaisu näyttää olevan tähän hoiva-alan hätähuutoon se, että te olette valmistelleet näitä uusia pakkolakeja ja jopa valmistelitte jotain irtisanomista estävää lakia, joka ei sovi yhtään [Leena Meri: Perustuslain vastainenkin ilmeisesti!] länsimaiseen oikeuskuulttuuriin. Onko, pääministeri Marin, nyt tosiaan reilua, että kun naisvaltaiselle, pienipalkkaiselle alalle tarvittaisiin lisää rahaa, niin te valmistelettekin näitä pakkolakeja?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.14 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt on hyvä erottaa kaksi eri kysymystä. Ensinnäkin tämä palkkaratkaisu, josta neuvotellaan. Kuten kuvasin aikaisemmin, tähän on asetettu sovittelulautakunta, joka nyt etsii ratkaisua.

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

Mistä tuo ratkaisu voisi löytyä? Itse ainakin pidän tärkeänä sitä, että tälle lautakunnalle annetaan työrauha muodostaa sen kaltainen ratkaisu, joka kävisi eri osapuolille. Se on tie ulos näistä työtaistelutoimenpiteistä tai niillä uhkaamisesta, ja että me löytäisimme nyt palkkaratkaisun julkiselle sektorille ja annamme lautakunnalle työrauhaa löytää tämä ratkaisu. On minun toiveeni pääministerinä, että tämä tapahtuisi mahdollisimman nopeasti.

Ja sitten toinen kysymys on se, että esimerkiksi ministeri Lindén joutuu ministerin vastuulla huolehtimaan, kuten koko hallitus joutuu huolehtimaan, myös että esimerkiksi työtaistelutoimenpiteiden aikana ihmisten henki ja terveys eivät vaarannu sellaisella tavalla, joka on peruuttamatonta. Meillä on vastuu myös siitä, että työtaistelutoimenpiteet eivät johda sellaiseen tilanteeseen, jossa esimerkiksi suomalaisia ihmisiä kuolisi. Tämäkin pitää ottaa vakavasti. Mutta ilman muuta me kaikki haluamme ja toivomme, että neuvotteluratkaisu löydetään neuvottelupöydässä mahdollisimman pikaisesti, ja nyt sovittelulautakunta tekee työtänsä.

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Sarkomaa.

16.16 Sari Sarkomaa kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt olisi koko hallituksen reilua myöntää se asia, että teidän esittelemänne ja eduskunnan hyväksymä, kokoomuksen vahvasti vastustama aluehallintouudistus valuttaa rahoja hallintoon ja osaltaan sitten leikkaa rahoja palveluista, ja se heikentää palkanmaksukykyä. Se on fakta.

Työmarkkinaneuvottelut eivät kuulu eduskuntaan. On tärkeää, että annetaan työrauha, jotta löytyy sellainen sopu, jossa aidosti parannetaan hoitoalan veto- ja pitovoimaa, mutta me voimme paljon tehdä. Hallituksenkin täytyy tehdä oma osuutensa siinä, miten parannetaan hoitoalan vetovoimaa. Te asetitte työryhmän, jossa alettiin käsittelemään toimia, joilla todellakin parannettaisiin alan houkuttelevuutta ja työoloja. Marraskuussa työryhmä perustettiin, ja sitten tammikuussa uutisoitiin, että työryhmän esityksiä puidaan kevään kehysriihessä. Luvattiin puida toimenpiteitä, että alan veto- ja pitovoima paranee. Mitä tapahtui?

Kysynkin nyt, pääministeri: Käsiteltiinkö luvattuja hoitoalan lisätoimia kehysriihessä, tai jos ei, niin miksi ei? Ja milloin hallitus aikoo tässä toimia? Eikö nyt olisi korkea aika kantaa myöskin oma vastuu tässä tärkeässä asiassa?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.17 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me emme käsitelleet tätä kokonaisuutta. Ilman muuta kysymys on tärkeä. [Ben Zyskowiec: Miksi te ette käsitelleet?] Tätä työtä tehdään ja tätä tullaan jatkamaan. Itse kannan suurta huolta siitä, että meidän julkinen sektori olisi vetovoimainen niin hoitoalalla kuin myös muutoin julkisen sektorin tehtävissä. Me tarvitsemme lisää työntekijöitä, me tarvitsemme vetovoimaa, me tarvitsemme myös pitovoimaa, aivan kuten edustaja Sarkomaa tässä hyvin kuvasi.

Tässä kehysriihessä me keskityimme tähän ulkopoliittiseen, turvallisuuspoliittiseen tilanteeseen. Ennen muuta hallitus keskittyy nyt niihin toimiin, jotka Ukrainan sodasta seuraavat — niihin tarpeisiin, joita meillä on esimerkiksi oman puolustuksemme ja sisäisen turvallisuuden vahvistamisessa. Tämä oli nyt se pääasiallinen kysymys, mitä me käsitelimme, mutta se ei tarkoita, etteivät esimerkiksi hoiva-alan tai muun julkisen sektorin pitovoima ja vetovoima olisi tärkeitä asioita. Ja kyllä, tämä asia on meidän työpöydällämme,

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

ja tätäkin me hoidamme. [Ben Zyskowicz: Olisiko sen toisen päivän voinut käyttää näihin asioihin?]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Juuso.

16.18 Kaisa Juuso ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Koronapandemian ensimmäiset kaksi vuotta koettelivat Suomea toden teolla. Sen seurauksena huomasimme, että meillä on aivan liian vähän sairaala- ja tehohoitopaikkoja, mutta onneksi meillä on ammattitaitoisia ja tunnollisia hoitajia, jotka pelastivat. Kiitoksena loputtomista työvuoroista, ylitoista ja uskomattomasta joustamisesta he saivat kuulla paljon kehuja ja jotkut jopa itse tulostettavan kiitoskortin. Eikä tässä vielä kaikki. Kahden vuoden koronapotilaiden hoitamisen jälkeen keksitte pakkorokotukset, ja nyt sitten uhkasitte pakkotyöllä. Minusta tuntuu, että te ette nyt oikein ymmärrä, mitä te olette tekemässä. Ajatteletteko te todella, että Suomen hoitajapula korjataan ruoskalla ja raipalla?

Arvoisa hallitus, hoitajien palkat ovat alhaisia työn vaativuuteen nähden. Tähän asti hallitus toisensa jälkeen on sulkenut silmänsä tältä ja hokenut, ettei sovi sekaantua työmarkkinaosapuolten neuvotteluihin. Kuinka pitkään aiotte tätä tehdä, vai odotatteko vain suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmän sortumista hoitajapulaan?

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.19 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yhdyn kysymyksen siihen kohtaan, jossa kuuntelin tarkkaan: sanoitte, että hoitajien palkat ovat alhaiset ja edelliset hallitukset eivät ole tehneet tälle asialle juuri mitään. Me olemme yrittäneet parhaamme, mutta olemme tällä hetkellä erittäin haastavassa tilanteessa, joka syntyi tämän koronan myötä. Olen aivan samaa mieltä siitä, että Suomessa tehohoitopaikkoja on liian vähän. Niitä on 252 kappaletta, ja parhaimmillaan niistä 83 oli koronapotilaiden käytössä. Siellä tehtiin todella pitkiä vuoroja, tehtiin työtä yöstä päivään.

Meidän on tehtävä, niin kuin olen täällä usein sanonut, kaikki mahdolliset asiat meidän hoitojärjestelmän, julkisen terveydenhuollon tukemiseksi ja vahvistamiseksi. Me olemme muita Pohjoismaita jäljessä tässä rahoituksessa. Se on pitkä ohjelma, mutta ei liian pitkä. Kuten sanoin, noin viidessä vuodessa me saamme kurottua tämän umpeen. Nykyinen hallitus on tehnyt siinä enemmän kuin edelliset hallitukset yhteensä, ja toivottavasti pystymme jatkamaan tätä kehittämistyötä. [Ben Zyskowicz: Tulokset puhuvat puolestaan! Tyhjää puhetta!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Östman.

16.20 Peter Östman kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan niin kuin edustaja Purra totesi, sote-uudistuksen tavoitteet uhkaavat hautautua rahoituksen ollessa riittämätön. Hyvinvointialueilla kiire on valtava ja hallituksen asettama aikataulu tiukka. Samalla paisutetaan julkista sektoria, kun perustetaan omia in-house-yhtiöitä. Kilpailutuksia ei juuri järjestetä, ja hoitojonojen purkua hidastetaan poistamalla Kela-korvaus.

Arvoisa ministeri, jos ja kun meillä on mainitsemanne yhden miljardin aukko, haluaisin kuulla: miten hallitus aikoo varmistaa sen, että hyvinvointialueet pystyvät aloittamaan toimintansa riittävästi rahoitettuna ja toimintakykyisinä?

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.21 **Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa tammikuussa 23 rahoituksella, joka on 22,3 miljardia euroa. Se on 2 miljardia enemmän kuin rahoitus oli vuonna 2020, koska kunnat ovat, ja kuntayhtymät, lisänneet tässä viime vuosina menoja. Silti tästä lisäyksestä on nytten koronan aiheuttamat ylimääräiset menot korjattu pois. Eli nyt kysymys on siitä, että se rahoitus vastaa vähintään ja itse asiassa enemmän nykyistä tilannetta. Sen jälkeen rahoitus alkaa kasvaa viidellä eri mekanismilla, sillä indeksillä, jonka jo kuvasin, ja kaikilla niillä uusilla tehtävillä, joita säädetään. Niiden rahallinen arvo on tällä hetkellä näkemykseni mukaan noin 400 miljoonaa euroa. Sitten sinne tulee vuotuinen reaalikasvu. Totestin, että verrattuna muihin Pohjoismaihin me olemme itse asiassa miljardin tai jopa puolitoista jäljessä, ja se on pitkä tie kuroa se umpeen. Se ei käy yhdessä vuodessa, mutta se on mahdollista tehdä viidessä vuodessa. [Jukka Gustafsson: Oppositio ei pärjää millään ministeri Lindénille! — Naurua — Ben Zyskiewicz: Kyllä hän numeroita osaa paremmin pyörittää, myönnetään!]

Puhemies Matti Vanhanen: Edustaja Huru.

16.22 **Petri Huru ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Hyvinvointialueilla on rahoitusongelmia hoitajien palkkojen lisäksi, esimerkiksi pelastusalalla. Siksi onkin suorastaan irvokasta, että samaan aikaan, kun pelastusala kärsii rahoitusvajasta ja hoitajat käyvät työtaistelua, rahaa riittää kuitenkin poskettomien palkkojen ja palkkioiden maksuun sekä piilopuoluetukiin. Nyt kun aluevaalit on käyty ja naamiot riisuttu, näkyykin vain poliitikkojen ahneet kasvot. Esimerkiksi meillä Satakunnassa aluevaltuusto päätti kääriä hihat heti kautensa alussa ja ruveta hommiin, nimittäin nostaakseen omia palkkioita ja puolueiden ryhmärahoja.

Arvoisa puhemies! Kysynkin pääministeriltä: onko hallituksella valmiutta suitsia hyvinvointialueiden rahankäyttöä tarvittaessa vaikka lakimuutoksin, jotta rahat kohdentuisivat palkkioiden sijaan alueiden ydintehtäviin ja palveluiden turvaamiseen, esimerkiksi hoitohenkilöstön palkkaamiseen?

Puhemies Matti Vanhanen: Pääministeri.

16.23 **Pääministeri Sanna Marin** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En nyt osaa arvioida, kuinka pieni prosentuaalinen osuus on tämä, mitä äsken kuvasitte. Kyllä se iso potti, se yli 20 miljardia, minkä ministeri Lindén tässä kuvasi, [Jani Mäkelä: Eikö ole mitään merkitystä moraalilla hallitukselle?] menee näiden tehtävien hoitamiseen, pääasiassa palkkoihin, mutta myös tietenkin laitteisiin, koneisiin, kaikkeen siihen, mitä siellä tehdään ja tarvitaan, eli kyllä se iso rahakokonaisuus menee näiden tehtävien hoitamiseen. Tämä on työvoimavaltaista alaa, ja siellä iso osa näistä rahoista, totta kai, kuluu ihmisten palkkoihin, muun muassa. [Sanna Antikainen: Ja demareiden taskuihin!]

Nämä hyvinvointialueet itse, totta kai, päättävät myös siitä, millä tavalla ne hallintonsa järjestävät. Emme me sanele valtion suunnalta yhtä mallia järjestää esimerkiksi päätöksentekoa. Meillä on vaalit käyty, meillä on valtuustot, ja valtuustot sitten päättävät siitä hallinnosta, mitä siellä hyvinvointialueella tehdään, niistä tehtävistä, myös palkkioista ja palk-

Punkt i protokollet PR 42/2022 rd

kauksesta, mitä siellä harjoitetaan. [Sanna Antikainen: Kepu ja demarit!] En näe, että tämä on niin kuin tässä isossa potissa iso kysymys. Ymmärrän totta kai, että poliittisesti se on herkullinen tarttua ja se on herkullinen nostaa, [Perussuomalaisten ryhmästä: Moraalilla ei ole merkitystä, sanoi pääministeri! — Petri Hurun välihuuto] ikään kuin asettaa vastakkain hoitajien palkat ja sitten demokraattiset päätöksentekijät, mutta itse kyllä näen, että demokratiallekin on sijaa, ja kyllä sekin saa maksaa.

Puhemies Matti Vanhanen: Myönnän viimeisen kysymyksen tästä aiheesta alkuperäiselle aiheen kysyjälle, edustaja Juvoselle.

16.25 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Sote-alalle tarvitaan viisivuotinen palkkaohjelma, jossa palkkaus nousee vuosittain 3,6 prosenttia normaalien sopimuskorotusten lisäksi.

Olen tehnyt pitkän työuran hoitajana ennen eduskuntaa. Siihen sisältyy muun muassa 15 vuotta yötyötä. Oli hyvin usein niin, että aamulla sama hoitaja jatkoi iltaan saakka. Kun tulin yövuoroon, sama hoitaja oli siellä minua vastaanottamassa. Miksi potilasturvallisuus ei silloin ole kiinnostanut? Miksi niihin ongelmiin, mitä terveydenhuoltoalalla on ollut, ei ole aikaisemmin puututtu? Hyvä hallitus: tehkää nyt kaikkenne, että toteutatte nämä jalot puheenne ja teette jotakin. [Välihuutoja sosiaalidemokraattien ryhmästä]

Kutsumus ei elätä. Hoitaja tarvitsee kunnon palkan. Rahat tai henki, sanottiin ennen, mutta nyt se on kuulkaa niin, että hoitaja tai henki. Kun se hoitaja lähtee, niin se henki menee. Tyhjällä osastolla kukaan ei hoida potilasta. Kannustan lukemaan kirurgi Ari Leppäniemen kirjoituksen Helsingin Sanomista. Hän sanoo: ”Terveydenhuoltojärjestelmä uhkaa luhistua päättäjien lyhytnäköisyyteen.” Onko näin? [Jari Myllykosken välihuuto]

Puhemies Matti Vanhanen: Ministeri Lindén.

16.26 Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kirurgi, ylilääkäri, professori Ari Leppäniemi oli minun läheinen työtoverini Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä. [Arja Juvonen: Viisas mies!] Hän on Suomen johtavia valmiuden ja kirurgisen katastrofilääketieteen edustajia. Olen aivan samaa mieltä hänen kirjoituksensa sisällöstä. Hän oli myös erittäin huolissaan siitä, mihin tiistaina tällä viikolla oli johtamassa liian vähäinen suojelutyön määrä, ja sen takia itse olin osaltani tässä nykytehtävässä virkavastuulla valmistelemassa sitten tätä potilasturvallisuuslakia.

Me olemme erinomaisen edustaja Juvosen kanssa usein sosiaali- ja terveysvaliokunnassa muistelleet yhdessä töitämme terveydenhuollossa. Itse tässä muistan esimerkiksi erään pääsiäisen — koska juuri oli pääsiäinen — jolloin päivystin kiirastorstaista maanantai-iltaan asti. [Ben Zyskowiec: Juvosen kanssa! — Naurua] Eihän siellä onneksi enää tällaisia työvuoroja terveydenhuollossa tehdä. Nykyisin pyrimme inhimillisempiin työvuoroihin. Ja meillä on tällä hetkellä enemmän hoitohenkilökuntaa töissä kuin on ollut koskaan, mutta sitä ei ole silti riittävästi. Tämä on se haaste.

Frågan slutbehandlad.